

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
ΓΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ)

Ο πόνος
Αρχμ. Ιωήλ Γιαννακόπουλου

ΧΑΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ & Α. ΚΟΥΣΜΠΗ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ ΜΕΣΣΟΓΙΑΣ Τ. Κ. 19003
ΤΗΛ. ΚΑΙ ΦΑΧ: 22990 40040, e-mail: ag.nikolaosmark@yahoo.gr
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΝΑΟΥ: agnikmark.gr

Κ Υ Ρ Ι Α Κ Η 3 Α Π Ρ Ι Λ Ι Ο Υ 2 0 1 6

✿ Νικητά δσίου Τοῦ δμολογητοῦ (824). Ψωσήφ Τοῦ ὕμνογράφου.

Ο πόνος

Ἐάν μας εἶπη τις να κρεμάσωμεν τον Χριστιανισμόν εἰς μίαν μόνην λέξιν, ὡστε να ἔχωμεν ἐν αὐτῇ το παν και ἐν τῇ λέξει ταύτῃ να ἴδωμεν την υπεροχήν αὐτοῦ ἐναντι των ἄλλων θρησκείων και φιλοσοφικῶν συστημάτων, ποίαν λέξιν θα λάβωμεν; Ἴσως εἶπη τις χαράν, ἀγάπην; Ὁχι! Ἀλλά τον πόνον. Μας το λέγει ρητῶς ο ἀπόστ. Παῦλος: «Ἐμοί μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Γαλατ. 6,14). Ὁ Χριστός δηλ. πριν σταυρωθῆ εἶχε λόγια σοφά και ἔργα θαυμαστά, θαύματα. Μετά την σταύρωσίν Του εἶχε ἀνάστασιν και ἀνάληψιν. Ὁ Παῦλος δεν καυχάται οὔτε εἰς τα πρώτα οὔτε εἰς τα δεύτερα, ἀλλά εἰς τον σταυρόν του Κυρίου. Διά τον πόνον ἦλθεν ο Χριστός εἰς την γην και διά του πόνου Του ηθέλησε να κάμη ὅλους τους πόνους του ἀνθρώπου. Διά να πεισθῶμεν δε ὅτι ο πόνος εἶναι το κεντρικώτερον σημεῖον του Χριστοῦ και του Σύμπαντος, πρέπει να ἴδωμεν αὐτόν και συγκρίνωμεν προς παν ὅ,τι ἔχει ἀξίαν ἢ ἀπαξίαν δι' ἡμᾶς, προς παν ωραῖον ἢ τρομερόν. . .

Πόνος και φιλοσοφία. Σκέπτομαι, ἀρα ὑπάρχω λέγει η φιλοσοφία διά του Καρτεσίου. Πάσχω, ἀρα ὑπάρχω, λέγει ο Κίρκεγκαρντ. Με τον πόνον συγκλονιζόμεθα και αισθανόμεθα την ὑπαρξιν και ὄχι με την φιλοσοφίαν. Η φιλοσοφία ἀποτελεῖται ἀπό νοητικά κατασκευάσματα μακράν της ἀνθρωπίνης ρίζης, του πόνου. Η φιλοσοφία εἶναι κατὰ τον Κίρκεγκαρντ ὄνειρα χειμερινῆς νυκτός. Ὁ πόνος εἶναι η ξυπνητὴ ζωὴ. Ὅπως, ὅταν ξυπνάμε ἀπὸ το ὄνειρον, εὐρισκόμεθα εἰς την πραγματικότητα της ζωῆς, οὔτω ὅταν ἀντιμετωπίσωμεν τον πόνον, ἀναχωροῦν τα ἰδεαλιστικά φιλοσοφικά συστήματα. Ἴσως ὅπως δεν μπορούμε να μη ονειρευόμεθα, ὅταν κοιμώμεθα, οὔτω να μη δυνάμεθα να μη φιλοσοφώμεν, εφ' ὅσον ζῶμεν. Πάντως ο πόνος ἀποτελεῖ την πραγματικὴν ζωὴν. Τα μακράν του πόνου φιλοσοφικά συστήματα εἶναι ἀερολογήματα διά τον ἐξῆς λόγον: Ὁ πόνος λέγει ο Κίρκεγκαρντ εἶναι ο μεγαλύτερος παιδαγωγός ὄχι μόνον, διότι και ο ἴδιος ο Χριστός «ἔμαθε ἀφ' ὧν ἔπαθε» (Εβρ. 5,8) ἀλλά και ο ἄνθρωπος ὅλα τα ἄλλα, τα οποία διδάσκεται, τα μανθάνει στρεφόμενος προς τα ἔξω. Παρ' ὅλας ὁμως τας ἐξωτερικάς αὐτάς γνώσεις μας μπορεῖ ο εαυτός μας να μένη ἀγνωστος. Ὁ πόνος ὁμως στρέφει τον ἄνθρωπον προς τα μέσα. Ὁ πόνος εἶναι βαθμιαίος θάνατος, πλησιάζει την αἰωνιότητα, η οποία ὑπάρχει μετὰ τον θάνατον, ἀρα ο πόνος εἶναι σχολή που μορφώνει διά την αἰωνιότητα, λέγει ο Κίρκεγκαρντ. Κάτι παρόμοιον λέγει και ο Γκαίτε σε ἓνα τετράστιχόν του: «Ὅποιος ποτὲ δεν ἔφαγε με δάκρυα το ψωμί του, ὅποιος δεν πέρασε ποτὲ θλιμμένες νύχτες ἐπάνω στο κρεβάτι του, αὐτός δεν σας ἐγνώρισε, ὡ ουράνιες δυνάμεις».

Τον πόνον ἐδέχθησαν οἱ παλαιοὶ στοικικοὶ φιλόσοφοι και οἱ σημερινοὶ Βουδ-
Κυριακή Γ' των Νηστειῶν (της Σταυροπροσκυνήσεως)

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Εβρ. δ' 14 – ε' 6)

Ἰδελφοί, ἔχοντες ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανοῦς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθεῖσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται ἀσθένειαν· καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ Ααρῶν. Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν· Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε καθὼς καὶ ἐν ἐτέρῳ λέγει· Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

δισταί. Ἐν τούτοις τον ἐδέχθησαν με την γνωστήν ἀπάθειαν μέχρι του σημείου να ἀρνηθῶν την ζωὴν, η οποία εἶναι γεμάτη ἀπό πόνον, να φθάνουν μέχρι αυτοκτονίας. Ὁ Χριστιανισμὸς ὅμως ἐν ἀντιθέσει πρὸς τον Βουδδισμὸν και τους Στωϊκοὺς φιλοσόφους ἀγκαλιάζει τον πόνον λέγων: «μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθῆσονται», «μακάριοι οἱ κλαίοντες, ὅτι γελάσετε» και δεν τον απορρίπτει. Καταδικάζει ο Χριστὸς την αμαρτίαν και ὄχι την ζωὴν, δέχεται την θυσίαν, ὄχι ὅμως και την αυτοκτονίαν. Ὁ πόνος γενικῶς ἀναδεικνύει τον ἀνθρωπον ως πνευματικόν ον, διότι η κυριαρχία ἐπάνω εἰς τον πόνον εἶναι η ωραιότερα κυριαρχία του πνεύματος, ο νικητῆς του πόνου εἶναι ο μεγαλύτερος ἦρωας. Διὰ τους Στωϊκοὺς η παρηγορία του πόνου εὐρίσκεται εἰς την φυσικότητα του πόνου και του θανάτου, εἶναι ἐγκόσμιον τι. Διὰ τον Χριστιανισμὸν η παρηγορία του πόνου και του θανάτου εὐρίσκεται εἰς την μεταφυσικότητα του πόνου και του θανάτου, ἔχει τα ὅρια ὅπως θα ἴδωμεν πέραν του κόσμου τούτου. Ὁ Βουδδας θέλει να σε σώση ἀπὸ τον πόνον, ο Χριστὸς θέλει να σε σώση μέσω του πόνου. Ὁ Βουδδας θέλει να ναρκώση τον πόνον σου με την αἰωνίαν νάρκην του ὕπνου, με την παντοδυναμίαν του Νιρβάνα. Διὰ τούτο δεν δύναται ο Βουδδας να ονομασθῆ Σωτήρ. Ὁ Χριστὸς ὅμως ζητεῖ να σε ξυπνήση με τον πόνον σου, ο οποίος εἶναι το σάλπισμα της αἰωνιότητος. Ὁ Χριστιανισμὸς σοῦ ζητά να ἀρνηθῆς τα ἐγκόσμια ὄχι ὅμως και τον πόνον. Ὁ πόνος το πιο μεταφυσικόν γεγονός της ζωῆς γίνεται η πιο δημιουργικὴ πηγὴ της ιστορίας. Ούτε η υπερηφάνεια ούτε η χαρὰ ούτε το μίσος ούτε το πάθος δημιουργοῦν εἰς την ιστορίαν ὅτι δημιουργεῖ ο πόνος. Ποῖος δύναται να νικήση εκείνον που εἶναι αποφασισμένος να πονέση και δεν ἀπελπίζεται ὅσον και να πονά; Πραγματικὴ, λοιπόν, φιλοσοφία εἶναι η φιλοσοφία του πόνου και καλλίτερον του πονοῦντος...

Πόνος και ζωὴ. Διέρχεται ο πόνος την ζωὴν, διότι αὐτὴ ἀπὸ το κλάμα της
Κυριακῆ Γ' των Νηστειῶν (της Σταυροπροσκυνήσεως)

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΚΟΠΗΣ

Ἀδελφοί, αφού ἔχομεν αρχιερέα μέγαν, ο οποίος ἔχει διέλθει τους ουρανοὺς, τον Ἰησὺν τον Υἱὸν του Θεοῦ, ἀς κρατάμε στερεὰ την πίστιν που ομολογοῦμεν. Διότι δεν ἔχομεν αρχιερέα, που να μη μπορῆ να συμπαθήσῃ εἰς τὰς ἀδυναμίας μας, ἀλλὰ ἔχομεν ἓνα που ἔχει δοκιμασθῆ καθ' ὅλα, σύμφωνα με την ομοιότητά του μ' ἐμᾶς, χωρὶς να αμαρτήσῃ. Ἀς προσερχώμεθα λοιπὸν με πεποιθήσιν ἐνώπιον του θρόνου της χάριτος, διὰ να λάβωμεν ἔλεος και να βρούμε χάριν ὅταν θα ἔχωμεν ἀνάγκην διὰ βοήθειαν. Διότι κάθε αρχιερεὺς λαμβάνεται ἀπὸ ἀνθρώπους και ἐγκαθίσταται αρχιερεὺς χάριν των ἀνθρώπων, διὰ να υπηρετῆ ἐνώπιον του Θεοῦ, διὰ να προσφέρῃ δῶρα και θυσίας διὰ τὰς αμαρτίας. Μπορεῖ να εἶναι υπομονητικὸς προς ἐκείνους οἱ οποίοι βρίσκονται εἰς ἀγνοίαν και πλάνην, διότι και αὐτὸς περιβάλλεται ἀπὸ ἀδυναμίαν, λόγω της οποίας εἶναι υποχρεωμένος να προσφέρῃ θυσίας περὶ αμαρτιῶν και διὰ τον εαυτὸν του ὅπως κάνει διὰ τον λαόν. Και κανεὶς δεν παίρνει μόνος του την τιμὴν αὐτὴν, ἀλλὰ μόνον ὅταν καλῆται ἀπὸ τον Θεόν, καθὼς ακριβῶς και ο Ἀαρὼν. Ἐτσι και ο Χριστὸς, δεν ἐπῆρε μόνος διὰ τον εαυτὸν του την δόξαν να γίνῃ αρχιερεὺς, ἀλλ' ἐγίνε αρχιερεὺς ἀπὸ ἐκεῖνον που του εἶπε, Υἱὸς μου εἶσαι συ, ἐγὼ σήμερα σε ἐγέννησα, ὅπως και εἰς ἄλλο μέρος λέγει, Συ εἶσαι αἰώνιος ἱερεὺς κατὰ την τάξιν του Μελχισεδέκ. (ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ, ὁδ. Ἀρ. Δ)

γεννήσεως ἀρχίζει και εἰς το κλάμα του θανάτου τελειώνει. Ο πόνος εἶναι τόσον πλούσιος εἰς την ζωὴν, ὅστε ἀποτελεῖ την μόνην πραγματικότητα. Ερωτᾶται ὁμως: Ποῖος ο σκοπὸς του πόνου ἐν τῇ ζωῇ; Εἶναι φρουρὸς της ζωῆς, λέγουν. Και ὁμως! Εἶναι τόσον ἀσκοπος πολλάκις, ὅστε οὐδένα φυσικὸν ἐπίγειον σκοπὸν υπηρετεῖ. Διὰ την ἐξαγωγήν λ.χ. ἐνὸς οδόντος μου αισθάνομαι τον φοβερότερον πόνον. Διὰ την φυματίωσιν οὐδένα πόνον αισθάνομαι. Διὰ δε τον καρκίνον, ο πόνος ἐρχεται ἀργότερα, ὅταν εἶναι πλέον ἀργά. Διὰ μίαν πάθησιν του ἐγκεφάλου ἢ της καρδιάς μᾶς προειδοποιεῖ σπάνια ο πόνος (πάντως ποτέ ὡς πόνος του ἰδίου του ἐγκεφάλου ἢ της ἰδίας της καρδιάς), ἐνὸς μίαν πάθησιν των οδόντων μᾶς προειδοποιεῖ πάντοτε. Ἐπομένως, οὐδένα σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ ο πόνος πολλάκις ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Ἀκόμη περισσότερο οὐδένα ἐπίγειον σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ ο πόνος μας ἐπὶ τῷ θανάτῳ προσφιλούς μας προσώπου. Τι εἶδους φρουρὸς της ζωῆς εἶναι ο πόνος, που καλεῖ εἰς συναγεμὸν τὰς αισθήσεις μας, ὅταν ο κίνδυνος εἶναι μικρὸς και ἀδιαφορεῖ, ὅταν πλησιάζουν δυνάμεις ἰσχυραὶ που ἀπειλοῦν την ζωὴν μας; Τι γίνεται ἡ θεωρία που λέγει, ὅτι ἀποστολὴ του πόνου εἶναι να προειδοποιῆ διὰ τον κίνδυνον που ἐπέρχεται; Τι νόημα ἔχει ἡ εἰδοποίησις, ὅταν εἶναι πλέον περιττὴ, ἀργά; Ἀλλὰ και ο ψυχικὸς πόνος τι προειδοποιεῖ; Ο πόνος, λοιπὸν, ξεπερνᾶ την ζωὴν, ἐξέρχεται του κόσμου τούτου, εἶναι σῆμα αἰωνιότητος.

Πόνος και αμαρτία. Ο πόνος ἔχει σχέσιν και με αὐτὴν την αμαρτία, ὄχι μόνον διότι εἶναι γέννημα, ποιητὴς της αμαρτίας, ἀλλὰ και θεραπεία αὐτῆς. Ὅπως, ὅταν καὶ το χέρι σου και το θέσις πλησίον της φωτιάς ἡ μία φωτιά βγάζει την ἄλλην, ὅπως οἱ ορροὶ των ἰατρῶν εἶναι μικρόβια ἀσθενειῶν και δι' αὐτῶν πολεμᾶται ἡ νόσος, κατὰ παρόμοιον τρόπον ο πόνος, φυσικὸς και ἠθικὸς ἐκ της αμαρτίας, λέγει ο Κίρκεγκορντ, θεραπεύεται δι' ἄλλου πόνου, του ἠθικοῦ και ψυχικοῦ, τον ὁποῖον υπέστη ο Κύριος. Εἶναι

Κυριακὴ Γ' των Νηστειῶν (της Σταυροπροσκυνήσεως)

λάβωμεν μίαν επίτοκον γυναίκα πάσχουσαν εκ παρολυσίας εις την οποίαν η ελαχίστη κίνησις των μελών της προξενεί αφορήτους πόνους, αΐτη κατά την ώραν του τοκετού ουδένα πόνον της παρολυσίας της αισθάνεται παρ' όλην την διάτασιν των μελών της λόγω του τοκετού, διότι οι πόνοι του τοκετού είναι ισχυρότεροι όλων των άλλων πόνων. Παράλυτος πονούσα γυνή είναι η ανθρωπότης. Επίτοκος και ωδίνες τοκετού της ανθρωπότητος είναι η σταύρωσις του Θεανθρώπου. Όλοι οι πόνοι ημών, φυσικοί και ηθικοί, πνίγονται εις τας ωδίνας του τοκετού της απολυτρώσεως. Όπως μετά την γέννησιν του παιδιού λησμονούνται όλοι οι πόνοι, ούτω θεραπεύονται εν τή απολυτρώσει όλοι οι άλλοι πόνοι, ηθικοί και φυσικοί. «Η γυνή όταν τέκτη λύτην έχει, ότι ήλθεν ή ώρα αυτής, όταν δέ γεννήση ουκέτι μνημονεύει τής θλίψεως διά τήν χαράν, ότι έγεννήθη άνθρωπος εις τόν κόσμον» (Ιωάν. 16,21) λέγει ο Κύριος διά τον σταυρικόν του θάνατον και την μετά ταύτα χαράν. Ο πόνος, λοιπόν, είναι αποτέλεσμα και θεραπεία της αμαρτίας.

Πόνος και θάνατος. Ο πόνος έχει σχέσιν και με τον θάνατον, διότι ο πόνος είναι καθημερινός θάνατος. Ο θάνατος είναι αφηρημένος, ο πόνος όμως είναι συγκεκριμένος. Τον θάνατον τον φοβούμεθα, αλλά δεν τον ζούμε. Τον πόνον όμως τον ζούμε όλοι, μεγάλοι και μικροί. Η παρουσία του πόνου είναι τόσον άμεση που μας κάνει τόσον συχνά να κλαίμε, να κραυγάζωμεν, να δαγκάνωμεν τα χείλη μας. Ο μεγάλος πόνος κάμνει συχνά τον θάνατον επιθυμητόν και κάτι παραπάνω, τον κάμνει λυτρωτήν. Έτσι αναγκαζόμεθα μέσω του πόνου να σκεφθώμεν, ότι υπάρχει κάτι καλλίτερον από την ζωήν. Καμμία γνώσις δεν μπορεί να εμποδίση την μεταφυσικήν αυτήν νοσταλγίαν του πόνου. Ο πόνος ξέρει πιο πολλά από την γνώσιν. Επομένως, ο πόνος ενώπιον της ζωής και του θανάτου μάς βεβαιοί ότι εξέρχεται της παρούσης ζωής του κόσμου τούτου, είναι σύλληψιμα, αντίλαλος, απόφωνον του αποκόσμου, της αιωνιότητος. . .

Αρχμ. Ιωήλ Γιαννακόπουλου, από το βιβλίο «Σταύρωσις και Ανάστασις του Χριστού», σελ. 6, 7-9 & 13-15

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1) ☪ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ & ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ ΣΤΟΝ Τ. ΣΤΑΥΡΟ ☪

Σήμερα, Κυριακή της Σταυροπροσκυνησεως 3 Απριλίου 2016 στις 5:30 μ.μ., Κατανυκτικός Εσπερινός στο Ναό μας & εν συνεχεία οι Χαιρετισμοί στον Τίμιο Σταυρό.

2) ☩ ΣΧΟΛΗ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΤΟ ΝΑΟ ΜΑΣ ☩

Σας καλούμε σήμερα, **Κυριακή 3 Απριλίου 2016 στις 7:00 μ.μ. στη Σχολή Γάμου και Οικογένειας.** Ομιλητής θα είναι ο π. **Νικόλαος Δουληγέρης,** εφημέριος Ι. Ν. Αγίου Νικολάου Πατησίων, με θέμα: «**Ζευγάρια σε κοινωνία**». Παράλληλα θα υπάρχει δημιουργική απασχόληση παιδιών. Σας περιμένουμε με χαρά!

3) ☩ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ Ε.Φ.Α. ☩

Η Ενοριακή Φιλόπτωχος Αδελφότητα του Ιερού Ναού μας διοργανώνει τη **Δευτέρα 4 Απριλίου 2016** Απογευματινή Προσκυνηματική Εκδρομή **στην Ιερά Μονή Παναγίας Φανερωμένης Σαλαμίνας για Μέγα Απόδειπνο.** Ώρα αναχώρησης 3:00 μ.μ. από τον Άγιο Νικόλαο. Τιμή εισιτηρίου 15 €,